

Prof. dr hab. Dorota Koziel
Wydział Nauk o Zdrowiu
Collegium Medicum
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Kielce, 27.12.2024 rok

RECENZJA

**Osiągnięcia naukowego, aktywności naukowej
oraz dorobku dydaktycznego i organizacyjnego
Pani dr Justyna Cwajda- Białasik
w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie
nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu**

Pani dr Justyna Cwajda- Białasik jest zatrudniona na stanowisku adiunkta w grupie pracowników badawczo- dydaktycznych w Katedrze Pielęgniarstwa Zabiegowego Wydziału Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Pani Doktor jest magistrem pielęgniarstwa, doktorem nauk medycznych w dyscyplinie medycyna, specjalistką pielęgniarstwa chirurgicznego. Pracuje na stanowisku młodszego asystenta do spraw pielęgniarstwa w Klinice Chirurgii Naczyniowej i Angiologii, Poradni Leczenia Ran Przewlekłych Szpital Uniwersytecki nr 1 im. dr A. Jurasza w Bydgoszczy.

Ocena osiągnięcia naukowego, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.)

Habilitantka jako osiągnięcie naukowe przedstawiła cykl publikacji składający się z 4 prac oryginalnych i 1 pracy o charakterze przeglądu systematycznego, opatrzonej wspólnym tytułem: WYKORZYSTANIE NOWOCZESNYCH METOD DIAGNOSTYKI I TERAPII W POPRAWIE WARUNKÓW GOJENIA OWRZODZEŃ KOŃCZYN DOLNYCH O ETIOLOGII NACZYNIOWEJ.

Wszystkie prace zostały opublikowane w latach 2020-2022 w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym. Habilitantka jest pierwszym i korespondencyjnym autorem 4 zgłoszonych do oceny prac. W przypadku 1 pracy jest wymieniana jako drugi autor manuskryptu.

Łączna wartość współczynnika wpływu IF dla cyklu publikacji wynosi IF:11.031; MNiE=520.00.

Habilitationka poszukiwała odpowiedzi na pytanie: Jak w łatwy, nieinwazyjny i bezpieczny dla chorego sposób rozpoznać brak tendencji rany przewlekłej do gojenia i jak ten potencjał poprawić?

Cykl publikacji stanowi spójną całość skoncentrowaną wokół głównego celu badań, jakim było wskazanie możliwości wykorzystania nowoczesnych metod diagnostyki i terapii w poprawie warunków gojenia się owrzodzeń zaliczanych do tzw. *hard-to-heal* lub *non-healing*.

Wyniki badań opublikowane w Wound Repair and Regeneration w 2020 roku ***Infrared thermography to prognose the venous leg ulcer healing process: preliminary results of a 12-week, prospective observational study*** są wstępem do kolejnych analiz. Habilitationka w prospektywnej, 12-tygodniowej obserwacji chorych z owrzodzeniem żylnym goleni oceniła zależność pomiędzy zmianami rozkładów temperatury, a postępem procesu gojenia rany z wykorzystaniem termografii w podczerwieni (IRT). Wykazano, że temperatura owrzodzonej kończyny może być wykorzystywana w przewidywaniu tendencji rany do gojenia, a systematyczna ocena termograficzna pozwala wyodrębnić rany gojące się i rany bez tendencji do gojenia. Zmniejszenie różnicy temperatur pomiędzy obszarem rany i otaczającej skóry był korzystnym czynnikiem prognostycznym. Wysoce predykcyjne dla procesu gojenia okazało się jedynie porównanie otaczającej skóry z obszarem rany. Niezwykle ważna, z punktu widzenia wykorzystania w praktyce jest obserwacja, że zmiany temperatury w termogramach były obserwowane w stadium subklinicznym i wyprzedzały jawne objawy infekcji nawet o kilka dni, pozwalając ją przewidzieć i podjąć dodatkowe działania diagnostyczne i lecznicze.

Kolejne prace dołączone do cyklu publikacji nawiązują do opublikowanych wcześniej wyników analiz z wykorzystaniem oceny termograficznej rany. Autorzy oceniali skuteczność stosowanego miejscowo żelu kolagenowego i jego wpływu na proces gojenia owrzodzeń żylnych goleni. Ocenie poddano również wpływ takiego leczenia na jakość życia chorych, natężenie bólu, ograniczenia funkcjonalne i zmiany skórne. Wykorzystanie termografii pozwoliło na stwierdzenie, że terapia kolagenem nie tylko poprawia gojenie owrzodzeń żylnych, ale również zmniejsza nasilenie miejscowego zapalenia i towarzyszących mu objawów skórnych. Obraz termograficzny wskazywał na istotną różnicę międzygrupową już w szóstym tygodniu terapii, podczas, gdy planimetria dopiero w ósmym.

Cennym uzupełnieniem prowadzonych przez Habilitationkę badań była analiza stanu mikrobiologicznego ran przewlekłych i identyfikacja kliniczno-demograficznych czynników predykcyjnych dodatnich posiewów z rany. Analizie retrospektywnej poddano dokumentację 754 pacjentów Poradni Leczenia Ran Przewlekłych w Bydgoszczy. Potwierdzono występowanie dodatnich posiewów mikrobiologicznych u 84,3% chorych, w tym 28,6%

stanowiły patogeny alarmowe. Bardzo ważna jest obserwacja, że żaden z objawów, wymienianych w literaturze jako klasyczna oznaka zakażenia, nie został w tej grupie rozpoznany jako niezależny czynnik predykcyjny dodatniego posiewu. Wyniki tego badania mają dużą wartość praktyczną i wskazują na czynniki sprzyjające kolonizacji krytycznej i zakażeniu rany.

Habilitationka dołączyła do cyklu publikacji pracę o charakterze przeglądu systematycznego, w której oceniła skuteczność i bezpieczeństwo preparatów antyseptycznych przeznaczonych do ran przewlekłych i co ważne, preparatów dostępnych w Polsce. W opracowaniu zebrano przydatny dla praktyki wykaz preparatów skutecznych i jednocześnie bezpiecznych dla ran przewlekłych, omówiono ich charakterystykę, wskazania, wykazane w badaniach interakcje i optymalny czas stosowania. Autorka zwraca uwagę, że sam preparat przeciwdrobnoustrojowy nie jest wystarczający dla uzyskania efektu terapeutycznego. Wykorzystuje również wnioski z wcześniejszych prac i rekomenduje min. termografię do oceny stanu mikrobiologicznego rany przed podjęciem decyzji o zastosowaniu konkretnego antyseptyku.

Przeprowadzone przez habilitantkę badania włączone do cyklu publikacji są ze sobą ściśle powiązane. Koncepcja badań została starannie przemyślana, wnioski są spójne i logiczne. Pani Doktor miała istotny wkład w powstanie prac. Opracowała koncepcję i założenia metodologiczne badań, brała udział w analizie i opracowaniu wyników oraz przygotowaniu ostatecznej wersji publikacji. Prace zostały opublikowane w czasopismach zgodnych z tematyką badań, co przekonuje o poddaniu ich krytycznej ocenie Redakcji i Recenzentów oraz zwiększa możliwość ich wykorzystania przez praktyków i naukowców.

Poza zakwalifikowanymi do ceny artykułami naukowymi stanowiącymi cykl publikacji Habilitationka przedstawiła osiągnięcia, w tym udziały w projektach, towarzystwie naukowym, radzie redakcyjnej, nawiązujące tematycznie do omawianego problemu badawczego, co świadczy o doświadczeniu i konsekwencji badawczej autorki.

Uzyskane wyniki badań przedstawione w cyklu publikacji: „Wykorzystanie nowoczesnych metod diagnostyki i terapii w poprawie warunków gojenia owrzodzeń kończyn dolnych o etiologii naczyniowej” stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zdrowiu, mają istotny walor poznawczy i wdrożeniowy.

Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Pani dr Justyna Cwajda-Białasik po uzyskaniu stopnia doktora opublikowała 69 artykułów naukowych i 14 rozdziałów w monografiach naukowych. Łączna wartość wskaźnika IF 36,286 IF i 2166 pkt MNiSW/MNiE . Liczba cytowań 186; Współczynnik Hirscha wynosi 8 (Scopus).

Habilitantka brała udział w projekcie grantowym przyznany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Badań Stosowanych na realizację projektu „Ocena skuteczności działania tropokolagenu w oparciu o nowe technologie medyczne u chorych z owrzodzeniami żylnymi goleni”. W projekcie pełniła rolę członka zespołu badawczego z ramienia Collegium Medicum UMK w Bydgoszczy i pielęgniarki wykonującej badania (w tym analizy termograficzne). W ramach tego badania powstały publikacje, w tym 3 prezentowane w cyklu. Projekt był realizowany w latach 2015-2019 przez Konsorcjum Naukowe COLLRAN, tworzone przez lidera: Collegium Medicum UMK w Bydgoszczy i członków: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Uniwersytet Medyczny w Poznaniu, firma Collagen Active Science Sp. z o.o. oraz firma Rehasport Clinic Sp. z o.o. z Poznania.

W ramach programu ERASMUS+ podjęła współpracę z Fakultatem Zdrowotnictwa, Katedrą Ošetrovatel'stva, Trenčianska Univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Słowacja. Efektem był udział w Komitecie organizacyjnym konferencji Ošetrovatel'stvo a zdravie XIII. Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, 09.XI.2022 r. Trenčín oraz prezentacja wyników badań.

Podczas stażu naukowego w 2023 roku Department of Health Sciences, Institute of Biostatistics and Analyses, Faculty of Medicine at Masaryk University in Brno, Czech Republic pogłębiła swoją wiedzę i doświadczenie z terapii ran przewlekłych oraz podjęła współpracę w celu zaplanowania wielośrodkowych badań z wykorzystaniem termografii w podczerwieni do predykcji rozwoju odleżyn i prognozowania procesu ich gojenia. Współpraca jest nadal kontynuowana.

Za niezwykle ważną aktywność uznaję udział Habilitantki w grupie roboczej do opracowania wytycznych profilaktyki i leczenia odleżyn we współpracy z Polskim Towarzystwem Leczenia Ran i zespołem autorów z różnych jednostek naukowych. Wytyczne zostały opublikowane w 2020 roku.

Pani Doktor Justyna Cwajda-Białasik brała również udział w opracowaniu zaleceń profilaktyki zakażeń miejsca operowanego w okresie przed i pooperacyjnym opublikowanych w 2015 roku, współpracując z zespołem z innych jednostek naukowych.

Podsumowując stwierdzam, że Pani dr Justyna Cwajda-Białasik wykazuje się istotną aktywnością naukową prowadzoną we współpracy z innymi ośrodkami naukowymi w tym zagranicznymi.

Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę

Pani dr Justyna Cwajda- Białasik prowadzi zajęcia dydaktyczne dla studentów kierunku pielęgniarstwo, pielęgniarek w ramach szkolenia specjalizacyjnego i kursów specjalistycznych z zakresu Leczenia Ran i Kompresjoterapii. Prowadzi również zajęcia z pielęgniarstwa chirurgicznego w języku angielskim. Była opiekunem prac magisterskich i licencjackich. Przedstawione informacje pozwalają potwierdzić duże zaangażowanie Habilitantki w proces dydaktyczny i organizacyjny. Za osiągnięcia naukowe była siedmiokrotnie nagradzana przez Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Podsumowując, oceniam bardzo wysoko działalność dydaktyczną Habilitantki oraz zaangażowanie w działalność organizacyjną i popularyzującą naukę.

Konkluzja

Stwierdzam, że przedstawiony mi do oceny dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny Pani dr n. med. Justynie Cwajda- Białasik na stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplina nauki o zdrowiu, spełnia warunki określone w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (dz. U. 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) i stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauki o zdrowiu.

Biorąc powyższe, mam zaszczyt przedstawić Wysokiej Radzie Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy UMK w Toruniu mój pozytywny wniosek o przeprowadzenie dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Kielce, 27.12.2024 rok